

INFORME DE CONJUNTURA

L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Sumari

Ocupats	2
Ocupació comarcal	3
Atur	4
Preus (IPC)	5
Dinamisme empresarial	6
Finançament de l'activitat econòmica	8
Altres indicadors d'activitat econòmica	10
Comerç exterior	12

Previsions

Ocupació	😊
Atur	😞
Preus (IPC)	😞
Dinamisme empresarial	😞
Finançament de l'activitat econòmica	😞
Comerç exterior	😞

Llegenda icones:

Empitjora

Igual

Millora

Quart trimestre del 2014

Tancarem l'exercici de 2014 amb uns resultats millors que els de l'exercici anterior, encara que la situació crítica que ha tingut lloc a la zona fa que molts indicadors encara estiguin per sota dels de l'any 2011 i alguns, fins i tot, estan per sota dels de 2009.

En dades interanuals, l'ocupació ha augmentat en un 2,5% el darrer trimestre, fet que assenyalava un augment net de 7.500 persones. Segons dades de la Seguretat Social, s'ha creat ocupació en totes les comarques, excepte a la Terra Alta. En aquesta comarca, han augmentat més els afiliats al règim general que els autònoms, encara que la significació d'aquests —principalment a les Terres de l'Ebre— és superior a la mitjana catalana. Aquesta creació d'ocupació assenyalava un descens de l'atur en 3,5 punts en dades interanuals, valor superior a la mitjana catalana i espanyola. El problema més greu de l'atur a la zona rau en les dificultats d'ocupar els aturats de llarga durada, que incrementen el seu pes relatiu en el total d'aturats, però no ho fan en valor absolut. Això es deu al fet que un nombre significatiu d'aquests abandonen el mercat de treball i, així, ens trobem que el descens de l'atur durant el darrer trimestre de 2014 ha estat motivat en un 55% pel descens en el nombre d'actius i en un 45% per l'augment de l'ocupació.

L'indicador de preus minorista ha estat negatiu durant l'exercici, amb una disminució molt més pronunciada que la global catalana i la mitjana espanyola. Les causes d'aquest descens general han estat la forta disminució en transports i comunicacions. Tot i el resultat negatiu acumulat durant els darrers mesos de l'exercici no es pot considerar que, si el dinamisme econòmic continua seguint la línia actual, estem en una dinàmica deflacionista.

L'oferta empresarial, que ha experimentat una reducció significativa a la zona, sembla que s'ha estabilitzat, per la qual cosa el descens és menys marcat. Es pot determinar per la comparació global i també perquè la major part de creació d'ocupació assalariada s'ha donat en empreses de més de cinquanta treballadors. D'altra banda, la inversió en societats mercantils no remunera; es troba en uns nivells baixos, tot i que la creació de noves societats ha augmentat en relació amb el 2013.

El comerç exterior, amb dades fins al mes de novembre, reflecteix una certa frenada amb un descens interanual en les exportacions i en les importacions. No és gaire preocupant, encara que, en aquest dinamisme, s'ha de considerar que el conjunt de les exportacions catalanes i espanyoles tenen un petit augment i això condueix a considerar unes majors dificultats de vendes de la zona, que es deuen, en part, a l'especialització productiva i al comerç amb l'exterior.

A l'inici de 2015 les perspectives semblen millors que les de l'any anterior. La disminució del preu del petroli, les mesures del Banc Central Europeu —que poden millorar les condicions creditícies—, la devaluació de l'euro —que pot permetre un impuls de les exportacions europees— i la consideració que la política econòmica ha de ser més expansiva, fan pensar que les perspectives per aquest exercici que iniciem són millors.

1. ELS OCUPATS

Nombre d'ocupats . Tercer trimestre de 2014

TOTAL	2011	2012	2013	2014
Nombre d'ocupats	324,20	299,60	299,60	307,10
Variació anual	-1,31	-7,59	0,00	2,50

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Milers				
2011	18,00	60,10	31,40	214,70
2012	14,70	52,80	27,10	205,10
2013	13,30	48,90	26,30	211,10
2014	11,90	57,00	23,20	215,00
Sig. Sectorial %				
2011	5,55	18,54	9,69	66,22
2012	4,91	17,62	9,05	68,46
2013	4,44	16,32	8,78	70,46
2014	3,87	18,56	7,55	70,01
Var. interanual %				
2010-11	20,00	5,07	-12,78	-2,54
2011-12	-18,33	-12,15	-13,69	-4,47
2012-13	-9,52	-7,39	-2,95	2,93
2013-14	-10,53	16,56	-11,79	1,85

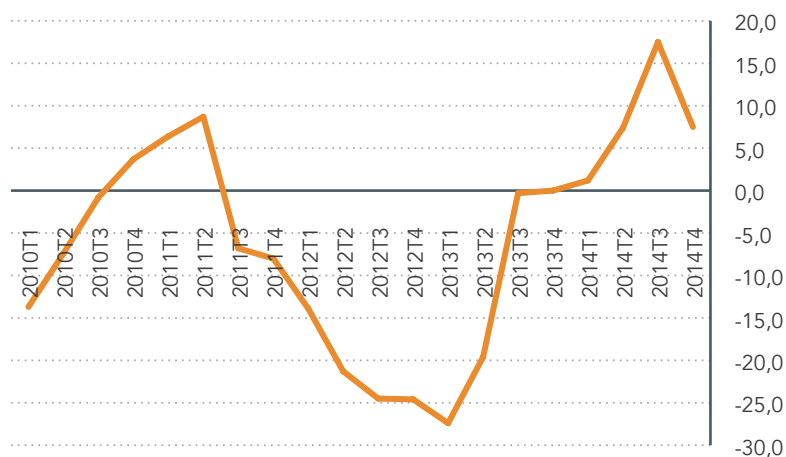
Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA)

Des de finals de 2013 s'observa un augment continuat de l'ocupació, fet que durant l'exercici de 2014 ha provocat la creació neta de 7.500 llocs de treball a les comarques del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. Malgrat aquesta dinàmica de l'any 2014, en el quadre següent queda palès que l'ocupació és molt inferior a la de finals de 2011. En el període actual, s'observen canvis significatius en la distribució dels ocupats en comparació interanual. S'assenyala un augment molt elevat de la indústria i menor dels serveis (16,56% i 1,85%, respectivament), que en valor absolut representen 12.000 ocupats més. Per contra, s'observa una disminució en l'agricultura i continua la davallada de la construcció, amb variacions interanuals de -10,53% en el sector primari i de -11,79% en la construcció, valors que equivalen a disminuir en 4.500 persones el nombre d'ocupats.

En la distribució sectorial de l'ocupació, s'aprecia com la indústria supera en algunes dècimes el seu pes de l'any 2011, tot i que encara té menys persones ocupades en la zona. Els serveis es mantenen pel damunt del 70% de l'ocupació total de l'àrea, encara que amb una certa disminució relativa del seu pes tot i l'increment assenyalat interperíodes. L'agricultura i la construcció disminueixen el seu pes relatiu que, si pel conjunt dels dos sectors representava un 13,22% el darrer trimestre de 2013, actualment significa l'11,42%.

Variació de l'ocupació interanual(milers de persones).

Quart trimestre

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA)

L'evolució de l'ocupació a l'àrea des de 2010 que es mostra en la gràfica ens permet analitzar la recuperació de l'ocupació en l'exercici actual amb una certa perspectiva. De la gràfica se'n desprèn la variació positiva de l'ocupació el 2011 i com aquesta es va veure frenada en sec a conseqüència de la reforma laboral de principis de 2012, que va comportar una forta disminució del nombre d'ocupats, la qual cosa va permetre —enfrent de les dificultats econòmiques existents— reajustar costos salarials a les empreses que fins aleshores mantenien l'ocupació. La conjuntura econòmica va millorant en les grans xifres macroeconòmiques i, a partir de finals de 2013, s'observa una millora de l'ocupació que havia arribat al seu punt més baix a principis de 2013, per continuar recuperant-se durant l'actual exercici. Tot i això, a finals de 2014, encara hi ha 17.000 ocupats menys que el darrer trimestre de 2011, xifra que equival a estar un 5% per sota dels valors d'aquell any.

1.1. L'ocupació comarcal. Dades de la Seguretat Social

Variació de l'afiliació a la Seguretat Social. Quart trimestre de 2014
(RG+RETA)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	RETA en el total
Alt Camp	3,37	11,58	9,61	8,66	9,59	20,04
Baix Camp	-2,68	5,12	7,23	5,78	5,7	22,21
Baix Penedès	8,02	3,52	9,21	5,6	5,69	30,22
Conca de Barberà	2,91	4,99	-10,62	10,95	6,33	26,56
Priorat	2,7	10,17	3,22	4,69	5,71	47,84
Tarragonès	-8,42	0,85	7,76	6,29	5,73	12,85
Camp de Tarragona	0,4	4,4	7,21	6,29	6,05	18,55
Baix Ebre	-0,64	11,3	13,83	-0,31	2,61	28,36
Montsià	4,55	16,74	9,52	11,8	12,34	32,52
Ribera d'Ebre	2,03	8,22	1,59	36,95	24,04	38,2
Terra Alta	-4,54	2,2	-3,09	0,72	-0,63	56,87
Terres de l'Ebre	0,46	12,76	8,94	7,22	7,87	32,86
Província de Tarragona	0,43	5,85	7,59	6,45	6,39	21,23
Catalunya	3,21	4,7	9,87	6,79	6,7	18,71

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

La millora de l'ocupació també s'assenyala en la variació interanual de les afiliacions a la Seguretat Social. El que confirma el quadre, en la seva valoració comarcal, és la millora de les altes, fet que es produeix en totes les comarques, excepte a la Terra Alta, on hi ha una disminució del 0,63%. Cal destacar, però, que es produeixen augments importants a l'Alt Camp, el Montsià i la Ribera d'Ebre. D'altra banda, però, trobem disminucions en alguns sectors d'activitat, com ara: l'agricultura en el Baix Camp, el Tarragonès, el Baix Ebre i la Terra Alta; la construcció a la Conca de Barberà i a la Terra Alta, i els serveis al Baix Ebre. En termes globals, l'augment de les Terres de l'Ebre ha estat superior al total català, situació que no s'ha produït al Camp de Tarragona, cosa que ha fet que al conjunt provincial hi hagués un augment inferior al del total català. La variació en la indústria ha estat superior a la de Catalunya, principalment per la variació a l'Alt Camp, el Baix Ebre i el Montsià; mentre que en els altres grups d'activitat, aquesta ha estat un xic inferior.

2. ELS ATURATS

Taxa d'atur. Quart trimestre

	Tarragona	Catalunya	Espanya
2011	21,86	20,40	22,56
2012	25,54	23,80	25,77
2013	26,65	21,87	25,73
2014	23,12	19,88	23,70
Variació interanual de la taxa d'atur (4t trimestre)			
2010-11	10,91	14,22	12,18
2011-12	16,83	16,67	14,23
2012-13	4,35	-8,11	-0,16
2013-14	-13,25	-9,10	-7,89

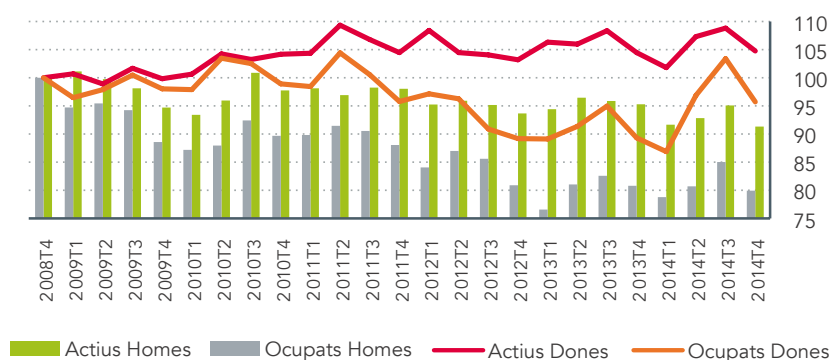
Font: elaboració pròpia a partir de l'EPA

Aturats en milers. Quart trimestre de 2014

Milers	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2011	90,70	3,50	5,50	7,10	28,90	45,70
2012	102,80	5,50	5,50	6,10	31,50	54,10
2013	108,80	2,60	6,00	3,80	31,80	64,50
2014	92,40	3,60	4,20	4,00	24,40	56,10
Taxa d'atur	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2011	21,86	16,28	8,38	18,44	11,86	12,19
2012	25,54	27,23	9,43	18,37	13,31	13,98
2013	26,65	16,35	10,93	12,62	13,09	12,88
2014	23,12	23,23	6,86	14,71	10,19	10,57
Distribució	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2011	100,00	3,86	6,06	7,83	31,86	50,39
2012	100,00	5,35	5,35	5,93	30,64	52,63
2013	100,00	2,39	5,51	3,49	29,23	59,28
2014	100,00	3,90	4,55	4,33	26,41	60,71

* Aturats que cerquen la primera ocupació o que han deixat la seva ocupació fa mes d'un any.
Font: elaboració pròpia a partir de l'EPA

Variació d'actius i aturats

L'atur ha disminuït en 16.400 persones el darrer trimestre de 2014 en comparació interanual; és la disminució més notòria des de 2011. En part, aquesta caiguda de les xifres de l'atur —significatives— s'ha de relativitzar, ja que és conseqüència de la disminució en el nombre d'actius en un 55 % i de l'augment en el d'ocupats amb una incidència del 45 %. Si valorem aquesta relació entre actius ocupats i aturats des de 2011, cal considerar que, en aquests període, el nombre d'actius ha disminuït en un 3,75%; el d'ocupats, en un 5,24%, i el d'aturats, en un 1,76 %. És a dir, la disminució dels actius té un pes important sobre l'atur, relativament superior al de la creació d'ocupació, fenomen que guarda una relació molt directa amb l'elevat nombre d'aturats de llarga durada que desisteixen d'estar al mercat de treball i deixen de ser actius. Tot i aquesta doble dinàmica, la taxa d'atur comporta una disminució superior als 3,5 punts en valor interanual a l'àrea per al darrer trimestre de 2014. Aquesta disminució és relativament més important que l'experimentada pel conjunt català i espanyol, tot i que la taxa d'atur de la zona s'apropa més a la mitjana espanyola que a la catalana.

En dades interanuals, el nombre de persones aturades ha disminuït en la indústria i en els serveis, així com en els aturats de llarga durada o que cerquen una primera ocupació. En canvi, ha experimentat un lleuger augment en l'agricultura i la construcció, situació que concorda amb la disminució d'ocupació d'aquests sectors en el període. Això fa que la taxa d'atur sigui relativament baixa en la indústria, un xic superior en els serveis, molt més elevada en la construcció i desbocada en l'agricultura. La taxa sectorial —excloent els aturats de llarga durada— ha disminuït més de 2 punts al llarg de l'exercici de 2014.

En considerar la distribució de l'atur en dades interanuals del darrer trimestre de 2014, s'observa la disminució relativa dels serveis i la indústria dins el conjunt i l'increment del sector agrari i la construcció, així com un augment dels aturats de llarga durada o dels que cerquen la primera ocupació amb un increment relatiu superior a 1,5 punts. El mercat de treball de l'àrea té dificultats per crear ocupació: tret del que passa en la indústria i el sector terciari, l'ocupació disminueix i, alhora, repercuteix en els aturats de llarga durada. Molts d'aquests aturats tenen dificultats per adaptar-se als sectors més dinàmics de l'economia, que no creen prou ocupació per absorbir una massa d'aturats elevada que prové, principalment, de la construcció i dels aturats de llarga durada.

En la gràfica, es pot observar una llarga sèrie de la variació dels actius i dels aturats a la zona en base cent pel 2002 i diferenciat per sexe. La primera consideració que podem establir és el canvi experimentat el 2008 i consolidat a partir d'aleshores amb un fort augment en el nombre d'homes aturats en contraposició amb el manteniment de l'atur femení i l'increment de les dones actives. A partir de 2012, tornen a augmentar el nombre d'aturats, principalment els homes (l'augment del nombre de dones aturades és menys significatiu). Així doncs, disminueix la població activa masculina i incrementa la femenina, que representa el 45,19% del total d'actius el darrer trimestre de 2014, mentre que el 2008 representava el 41,82 %. Això representa un augment en 8.000 dones, mentre que els homes actius han disminuït en 20.000 persones.

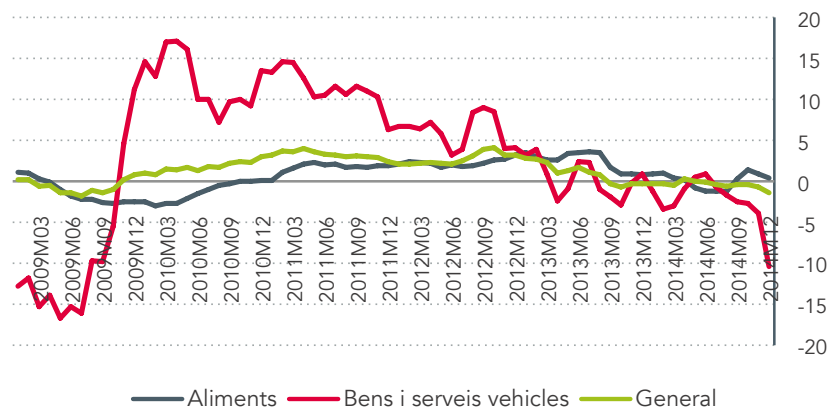
3. LA DINÀMICA DELS PREUS MINORISTES (IPC)

L'índex de preus al consum. Desembre de 2014

Base 2011	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	102,678	104,616	103,472
Aliments i begudes no alcohòliques	105,509	105,927	105,060
Begudes alcohòliques i tabac	113,430	113,756	114,108
Vestit i calçat	108,299	111,004	109,428
Habitatge	105,561	107,847	106,677
Parament de la llar	98,640	103,528	101,406
Medicina	112,180	113,423	110,558
Transports	97,106	98,538	99,120
Comunicacions	85,019	84,873	84,963
Esbarjo i cultura	96,533	101,422	99,738
Ensenyament	117,521	120,031	116,286
Hotels, cafès i restaurants	102,767	102,547	101,621
Altres béns i serveis	106,098	107,415	105,702
Variacions interanuals %			
Índex general	-1,4	-0,7	-1,0
Aliments i begudes no alcohòliques	0,5	0,2	-0,3
Begudes alcohòliques i tabac	0,3	0,0	0,4
Vestit i calçat	0,0	0,3	0,2
Habitatge	-0,8	0,4	-0,2
Parament de la llar	-2,0	-0,1	-0,6
Medicina	-0,3	-0,1	-0,2
Transports	-6,5	-5,8	-5,5
Comunicacions	-5,6	-5,7	-5,7
Esbarjo i cultura	-3,0	-0,7	-1,2
Ensenyament	2,2	1,4	1,2
Hotels, cafès i restaurants	0,6	0,9	0,6
Altres béns i serveis	1,5	1,9	1,3

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

La variació de l'IPC a les comarques de Tarragona

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Tradicionalment, la preocupació important de la variació dels preus minoristes estava en la seva alça, és a dir, la significació de la inflació i els seus efectes sobre les rendes. En aquest exercici de 2014 ens hem trobat amb un fenomen completament contrari: els preus incideixen en la distribució de rendes, però d'una manera diferent en donar augments negatius. Això equival a plantejar la deflació i els seus perills sobre el dinamisme econòmic. L'exercici que hem acabat amb resultats positius —després d'un llarg període de contenció de preus— assenyalen una caiguda dels preus de l'1,4% a les comarques de Tarragona, del 0,7% al conjunt català i de menys l'1% a l'espanyol. Des de 2011, és a dir, des de fa quatre anys, els preus han pujat un 2,678% a la zona, un 4,616% a Catalunya i un 3,472% a Espanya. La inflació estava controlada, perquè hi havia una disminució de la demanda i també per les millores de productivitat en el sector de la distribució i la venda al detall. Però, en aquests moments, els indicadors són negatius.

La qüestió és si la davallada actual ha de ser preocupant i si estem en una deflació amb els resultats dels darrers mesos. Valorem aquesta qüestió: al llarg del darrer any, els preus han augmentat en alimentació, begudes, ensenyament, hotels, cafès, restaurants i altres. Per contra, han disminuït en la resta de grups i en alguns amb percentatges molt significatius, com ara en transports i comunicacions (amb una disminució menor trobem esbarjo i parament de la llar, habitatge i medicina, i sense variació, vestit i calçat). Les variacions per grup són molt similars a la zona i a la resta d'àrees, amb l'excepció de dos augments superiors en aliments, begudes i ensenyament, i disminucions generalment superiors a la resta de grups.

Hi ha un comportament de fortes baixes i alces limitades dels diferents grups, cosa que fa considerar, d'antuvi, que no indiquen una situació general de deflació. Per tant, podem relativitzar aquest perill si es mantenen els nivells d'activitat i, fins i tot, pot portar a una contenció de costos i a una revalorització de rendes monetàries que dinamitzin la demanda interna, fet que si es combina amb els tipus d'interès a la baixa pot fer augmentar la inversió.

Tornant a l'anàlisi dels components de l'índex de preus de consum (IPC), en la gràfica, podem observar uns indicadors per Tarragona de dos subgrups com són els aliments i béns i serveis a vehicles, així com el general. A partir de la gràfica, s'aprecia la volatilitat del subgrup de béns, serveis i vehicles, on hi ha el combustible. La caiguda continuada d'aquest des del primer trimestre del 2010, aguditzada des del juny de 2014, incideix de manera molt decisiva a fer baixar l'indicador general. Això s'assenyala amb una baixada del grup de transports en un 6,5% anual per Tarragona, que, juntament amb un descens del 5,6% en comunicacions, incideix molt notòriament en la disminució de l'indicador general.

4. EL DINAMISME EMPRESARIAL

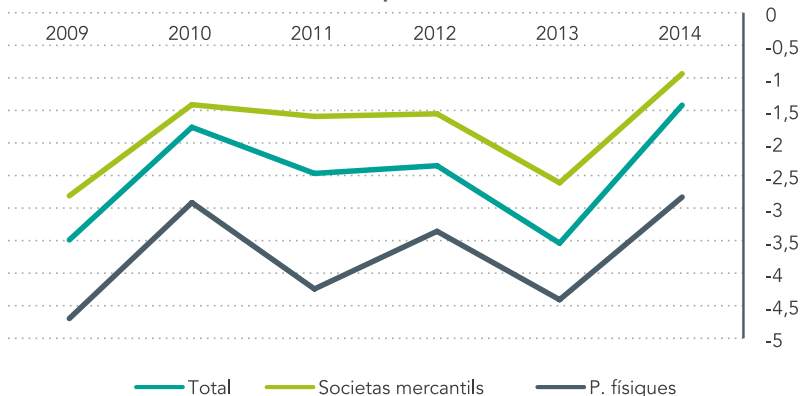
L'estructura de l'oferta empresarial

	2014	2013	2012	2011
Total	50.639	51.368	53.253	54.534
SA	1.236	1.288	1.383	1.438
SRL	17.032	17.141	17.522	17.767
Altres soc.	17	18	20	20
Coop.	440	455	484	490
Org. autònoms	117	116	116	126
Com. de béns	2.073	2.047	2.137	2.150
Associacions	4.055	3.886	3.956	3.948
P. físiques	25.669	26.417	27.635	28.595

	2014/13	2013/12	2012/11	2011/10
Total	-1,42	-3,54	-2,35	-2,47
SA	-4,04	-6,87	-3,82	1,91
SRL	-0,64	-2,17	-1,38	-1,82
Altres soc.	-5,56	-10,00	0,00	-13,04
Coop.	-3,30	-5,99	-1,22	-2,78
Org. autònoms	0,86	0,00	-7,94	5,88
Com. de béns	1,27	-4,21	-0,60	1,32
Associacions	4,35	-1,77	0,20	4,53
P. físiques	-2,83	-4,41	-3,36	-4,24

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Variació interanual de l'oferta empresarial

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Variació centres de cotització a la Seguretat Social. Quart trimestre de 2014 (RG+RETA)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	15,97	4,04	12,38	0,99	3,11
Baix Camp	4,82	8,69	10,27	2,52	3,94
Baix Penedès	25,00	2,41	13,27	8,85	8,91
Conca de Barberà	28,92	20,48	5,12	6,71	9,63
Priorat	82,01	3,08	1,65	-0,84	4,03
Tarragonès	-0,25	9,29	3,39	3,12	3,60
Camp de Tarragona	13,99	7,85	7,81	3,55	4,54
Baix Ebre	18,23	9,86	1,69	3,17	4,15
Montsià	12,36	7,62	1,82	9,04	8,64
Ribera d'Ebre	-25,21	20,60	5,14	2,62	3,96
Terra Alta	20,00	-18,37	-10,81	-1,77	-5,03
Terres de l'Ebre	11,18	6,68	1,17	4,99	5,15
Província de Tarragona	12,75	7,53	6,16	3,86	4,68
Catalunya	9,81	5,31	8,19	5,12	5,78

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Analizarem el dinamisme empresarial de la zona a partir de tres indicadors: l'oferta productiva, els centres de cotització a la Seguretat Social i la inversió en societats mercantils a l'àrea. Al llarg de l'exercici, tot i la millora dels indicadors d'ocupació, l'estructura empresarial continua feble, perquè indica una disminució en el nombre d'entitats empresarials que té una variació negativa en relació amb el període anterior. Tot i això, cal assenyalar que la pèrdua és inferior a la d'anys anteriors.

Durant el 2014, la disminució es produeix en tota l'oferta empresarial pròpiament dita, excepte en comunitats de béns. En canvi, augmenta el nombre d'organismes autònoms —amb un de nou— i el d'associacions, augment que podríem veure motivat més aviat per regularitzacions fiscals que no pas per nova activitat. Les persones físiques disminueixen en un 2,83% (748 unitats) i les societats disminueixen en 177 empreses.

La gràfica mostra com durant l'exercici s'ha frenat el ritme de la forta caiguda de l'any anterior i ens assenyalen una frenada en la pèrdua de teixit productiu a la zona. Aquest va experimentar una forta caiguda el 2009, es va establir fins al 2013 amb una disminució relativa significativa, que sembla que s'ha frenat en l'exercici actual. Tot i així, si considerem l'evolució des de l'any 2011, hi ha una disminució d'un 4.000 unitats, de les quals un 75% equival a persones físiques i un 25%, a societats.

Podem establir una visió del dinamisme empresarial en l'àmbit comarcal durant el darrer exercici a partir de la variació en els centres de cotització a la Seguretat Social, que s'assenyalen en el quadre. Aquest quadre també mostra un dinamisme superior al de l'any anterior, ja que augmenten els centres de cotització en totes les comarques, amb l'excepció de la Terra Alta, que experimenta una forta disminució. Els augments més significatius tenen lloc al Baix Penedès, a la Conca de Barberà i al Montsià; la indústria s'incrementa més que al total català; mentre que, a la construcció i als serveis, la variació és inferior.

Podem fer una altra consideració sobre la dinàmica de l'estructura empresarial de la zona si valorem la variació dels assegurats al règim general de la Seguretat Social per la dimensió de les empreses. En relació amb aquest concepte, podem observar com l'augment d'ocupació més gran s'ha produït en les empreses que tenen més de 50 treballadors en el Camp de Tarragona; mentre que, en el cas de les Terres de l'Ebre, les que han augmentat més la seva ocupació són les de menys de 50 treballadors i les de més de 251. D'altra banda, l'increment dels assalariats ha

4. EL DINAMISME EMPRESARIAL

	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Règim general	T. autònoms
Alt Camp	1,23	4,98	17,49	-3,52	4,88	1,28
Baix Camp	3,17	0,95	9,94	-1,82	3,02	1,67
Baix Penedès	4,14	4,81	-2,33	7,28	2,97	2,40
Conca de Barberà	-1,38	5,49	0,00	-3,29	0,45	1,65
Priorat	2,83	-5,89	71,64	0,00	3,11	-1,39
Tarragonès	1,42	2,74	-1,55	6,58	2,65	2,69
Camp de Tarragona	2,22	2,61	2,71	3,79	2,88	2,01
Baix Ebre	3,94	8,12	-4,01	-1,38	2,39	1,16
Montsià	5,42	-3,09	10,95	5,03	2,95	0,73
Ribera d'Ebre	4,57	-6,42	12,68	0,00	12,90	2,17
Terra Alta	6,20	3,23	5,15	0,00	4,56	-0,87
Terres de l'Ebre	4,69	1,89	1,84	10,65	3,64	0,89
Província de Tarragona	2,79	2,48	2,58	4,31	3,00	1,69
Catalunya	2,48	2,79	3,90	3,24	3,13	2,27

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

estat molt superior al d'autònoms, pràcticament a tot arreu, cosa que ens indica més optimisme quant a la contractació per part de les empreses i, en alguns casos, per part de les més grans. Tot i que comparant les variacions de l'àrea amb les del conjunt català, s'observa que, malgrat l'augment de la zona, aquest ha estat inferior al del conjunt del país.

En relació amb l'any 2013, el capital en noves societats mercantils a l'àrea ha augmentat en un 57,70% tot i que ha disminuït el nombre de les societats creades, fet que implica una major capitalització per societat. Si considerem les ampliacions de capital en l'estructura societària existent, el dinamisme s'ha moderat en relació amb l'exercici anterior, amb una inversió inferior a 40 milions d'euros i un nombre d'actuacions menor. La inversió societària en capital social és moderada i, si observem la seva evolució des de 2009, aquesta ha disminuït en nombre tant d'actuacions com de capital i de capital per societat.

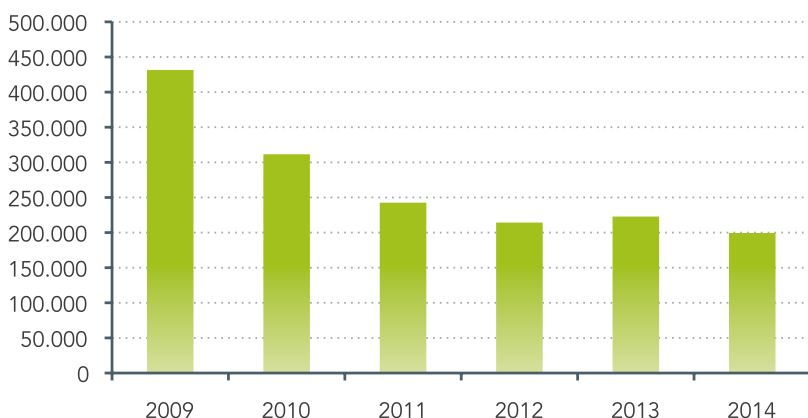
Hi ha una certa atonia inversora a la zona: no hi ha projectes i ni les perspectives inversores ni el palanquejament creditici són propensos a impulsar la inversió. Hi ha una altra dada que confirma l'afirmació anterior: la inversió en el capital de noves societats a la zona està molt per sota del pes del producte interior brut (PIB) de l'àrea en el conjunt català, ja que mentre aquest equival a un 10%, el pes de la capitalització en noves societats està per sota del 7% des de 2010 i l'any 2013 solament va representar l'1,69%.

La inversió a la zona en societats mercantils (milers d'euros)

	Creació			Ampliació		
	Nombre	Capital	Cap/Societat	Nombre	Capital	Cap/Societat
2009	1.062	101.417	95,50	605	330.112	545,64
2010	1.099	37.416	34,05	569	274.103	481,73
2011	1.176	36.378	30,93	557	206.128	370,07
2012	1.172	43.611	37,21	559	170.643	305,26
2013	1.224	26.359	21,54	547	196.452	359,14
2014	1.206	41.568	34,47	452	157.829	349,18

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Inversió en societats mercantils (milers d'euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

5. EL FINANÇAMENT DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

Indicador de finançament de l'activitat econòmica

	Milions d'euros		Variació interanual		Relació crèdit/dipòsit*100
	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Indicador de palanquejament
mar-10	27.560	13.141	-1,07	1,77	209,73
jun-10	27.605	15.124	0,24	13,49	182,52
set-10	27.189	13.239	-1,65	-0,29	205,37
des-10	26.929	13.002	-2,42	-3,27	207,12
mar-11	26.877	12.782	-2,48	-2,73	210,27
jun-11	26.391	12.566	-4,40	-16,92	210,02
set-11	25.935	12.280	-4,61	-7,24	211,19
des-11	25.254	11.836	-6,22	-8,97	213,37
mar-12	25.014	11.501	-6,93	-10,03	217,50
jun-12	24.485	11.622	-7,22	-7,51	210,67
set-12	24.627	11.263	-5,04	-8,28	218,65
des-12	21.896	11.625	-13,30	-1,78	188,35
mar-13	21.114	11.860	-15,59	3,13	178,02
jun-13	20.637	12.313	-15,72	5,94	167,60
set-13	20.358	12.476	-17,34	10,77	163,17
des-13	20.050	12.697	-8,43	9,22	157,91
mar-14	19.421	12.210	-8,02	2,95	159,06
jun-14	19.095	12.364	-7,47	0,41	154,44
set-14	18.595	12.438	-8,66	-0,31	149,50

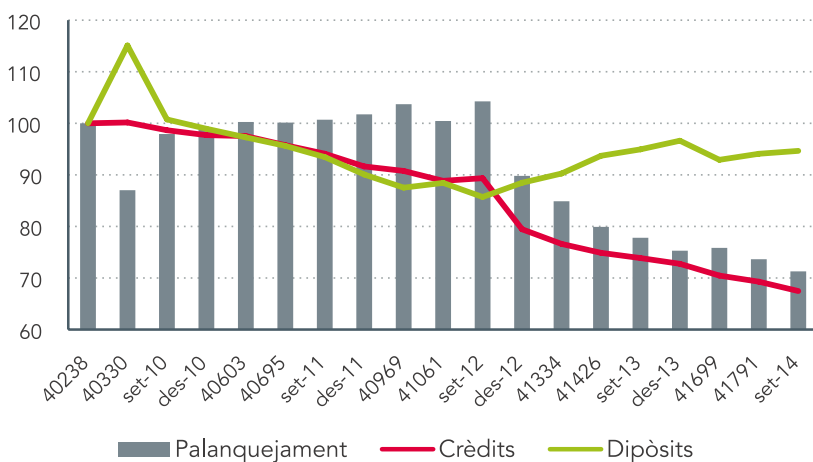
Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

En part, ja hem valorat les dificultats de finançament en analitzar l'evolució de l'estructura empresarial de l'àrea. En aquest apartat, considerarem més detalladament el finançament de l'activitat econòmica per part de les institucions financeres que operen a la zona d'una manera directa en la relació amb els crèdits i dipòsits com un indicador del palanquejament i a través del crèdit hipotecari.

Des del setembre de 2010 fins al mateix mes de 2014, el crèdit a la zona ha disminuït en un 31,61 % i els dipòsits, en un 6,05 %. La variació interanual de setembre de 2014 ha estat del 8,66 %, mentre que els dipòsits pràcticament s'han mantingut amb una disminució del 0,31 %. Les empreses i els consumidors tenen dificultats per arribar al crèdit ja sigui per qüestions de solvència o pel seu cost —i això fa que no hi hagi inversió— i també per intentar mantenir un estalvi alt tot i la disminució d'activitat i de rendes. La conseqüència immediata en l'evolució diferent d'aquestes dues variables és que el palanquejament creditici ha passat de representar més del doble dels dipòsits (un 209,73 el març del 2010) a representar un 149,50 el setembre de 2014. És manifest que la manca de crèdit condiona les possibilitats no ja d'inversió sinó també de funcionament de moltes activitats empresarials, a la vegada que retreu la demanda de consum a la zona.

La gràfica reflecteix l'evolució d'aquests indicadors des de 2010. S'hi pot observar la caiguda del crèdit i un lleuger augment dels dipòsits des de 2012 amb un palanquejament menor de l'activitat econòmica.

Variació dels indicadors financers

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

5. EL FINANÇAMENT DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

Variació dels crèdits hipotecaris

		2.014	2.013	2.012	2.011	2.010
Total finques	Nombre	4.282	5.830	8.118	12.393	16.239
	Import	410.861	619.213	947.669	1.269.442	1.975.830
Finques rústiques	Nombre	277	262	362	532	654
	Import	37.576	36.581	61.451	82.390	154.518
Finques urbanes	Nombre	4.005	5.568	7.756	11.861	15.585
	Import	373.285	582.632	886.217	1.187.052	1.821.312
Habitatges	Nombre	2.863	3.869	5.288	8.067	10.523
	Import	246.457	332.011	490.650	801.850	1.077.887
Solars	Nombre	81	229	281	421	775
	Import	28.643	47.382	155.126	129.829	197.323
Altres	Nombre	1.061	1.470	2.187	3.373	4.287
	Import	98.185	203.239	240.438	255.373	546.102

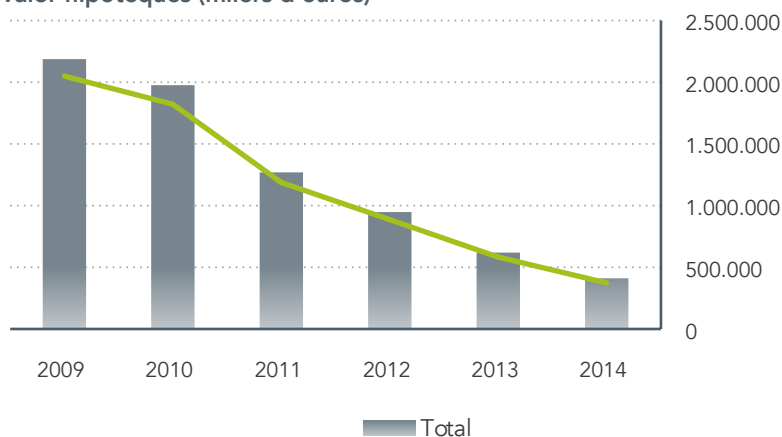
El crèdit hipotecari també ha disminuït i d'una manera proporcionalment superior a la seva caiguda global, ja que, mentre que l'any 2010 els crèdits hipotecaris representaven el 7% del total, l'any 2014 han significat poc més del 2%. El crèdit hipotecari és un indicador d'una certa perspectiva d'inversió a llarg termini, i aquest no es manifesta si considerem la disminució dels mateixos com mostren el quadre i la gràfica, que ens indiquen al mateix temps l'atonía en el mercat immobiliari i la construcció d'habitatges a l'àrea. La variació d'aquest indicador en dades interanuals de 2014 assenyalava una disminució dels documents hipotecaris del 26,55% i d'import per 33,65%. Aquesta disminució repercuteix més en finques urbanes que en finques rústiques, que han experimentat un cert augment interanual, encara que només representen un 9,14% sobre l'import hipotecari total (des de l'any 2010 la mitjana estava al voltant del 6%).

Variació interanual

		2.014	2.013	2.012	2.011	2.010
Total finques	Nombre	-26,55	-28,18	-34,50	-23,68	-6,78
	Import	-33,65	-34,66	-25,35	-35,75	-9,66
Finques rústiques	Nombre	5,73	-27,62	-31,95	-18,65	-7,37
	Import	2,72	-40,47	-25,41	-46,68	12,29
Finques urbanes	Nombre	-28,07	-28,21	-34,61	-23,89	-6,75
	Import	-35,93	-34,26	-25,34	-34,82	-11,14
Habitatges	Nombre	-26,00	-26,83	-34,45	-23,34	-8,18
	Import	-25,77	-32,33	-38,81	-25,61	-12,75
Solars	Nombre	-64,63	-18,51	-33,25	-45,68	-22,58
	Import	-39,55	-69,46	19,48	-34,20	-41,39
Altres	Nombre	-27,82	-32,78	-35,16	-21,32	0,82
	Import	-51,69	-15,47	-5,85	-53,24	14,38

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Valor hipoteques (milers d'euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

6. ALTRES INDICADORS D'ACTIVITAT: EL PORT DE TARRAGONA I L'AEROPORT DE REUS

Moviment de mercaderies al Port de Tarragona*

	2014	Var. 2013
Líquids a doll	17.442.701	4,5
Cru	7.349.434	5
Altres productes petrolífers	8.059.322	-0,1
Químics i adobs	2.033.945	24,5
Sòlids a lloure	8.808.026	30,9
Per inst. especial	5.715.195	31,9
Sense inst. especial	3.092.831	29,1
Carrega general	2.500.283	4,2
Contenitzada	1.525.775	5,4
Altres mitjans	974.508	2,3
TOTAL GRANS TRÀFICS	28.751.010	11,3
Avituallament	57.461	-36
Pesca	2.970	-17,5
Tràfic local	43.974	-36,9
Tràfic terrestre	64.419	-20,2
TOTAL PORT	28.920.015	11

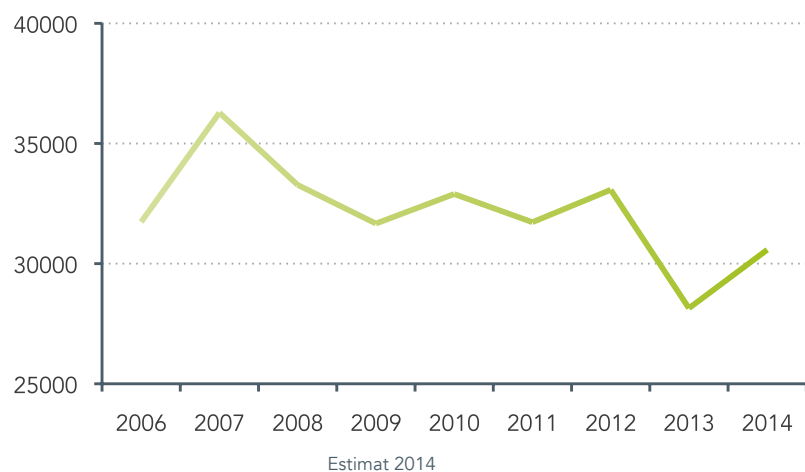
*Acumulat novembre

Font: Elaboració pròpia a partir del port de Tarragona

L'exercici de 2014 assenyalava un comportament millor que en els exercicis anteriors. La conseqüència immediata ha estat una certa recuperació de l'activitat econòmica que es confirma a partir d'altres indicadors indirectes, com ara el tràfic de mercaderies pel port de Tarragona i, en menor manera, de viatgers per l'aeroport de Reus. L'anàlisi de l'evolució d'aquests dos elements ens indica una recuperació significativa en el tràfic portuari — principalment, en sòlids a lloure i en productes químics i adobs—, tot i que altres elements de càrrega també han augmentat, la qual cosa ha fet que es produís un increment dels grans tràfics de l'11,3%. En canvi, els moviments d'avituallament i altres tràfics locals han disminuït. L'increment global de l'exercici en dades interanuals ens mostra un major dinamisme en l'activitat productiva de l'àrea en aquest període.

Malgrat aquest major dinamisme de l'activitat portuària, el moviment de mercaderies, com es pot observar en la gràfica, es troba molt per sota dels màxims assolits l'any 2007, quan aquest va superar els 36 milions de tones.

Port de Tarragona (milers de tonelles transportades)

Font: Elaboració pròpia a partir del Port de Tarragona

El moviment de viatgers per l'aeroport de Reus és un indicador que està perdent una certa representativitat en relació amb el moviment turístic de l'àrea, ja que l'any 2014 ha estat un bon any turístic amb augment significatiu, però el moviment de viatgers per l'aeroport ha caigut un 12,40% i el nombre d'operacions, un 5,84%. L'aeroport va assolir nivells de tràfic elevats fins al 2011, mentre una companyia de baix cost en feia un ús més intensiu. Des que s'hi van produir canvis de gestió, el tràfic ha disminuït d'una manera preocupant fins a assolir els nivells anteriors a l'operativitat d'aquesta companyia i quan la majoria de tràfic era de vols xàrter noliejats per tour operadors que operaven en el mercat turístic de la zona. En aquests moments, els canvis en el transport aeri per motivacions turístiques fan que es vegin dificultats d'operativitat en les possibilitats existents en el funcionament d'aquest aeroport solament per vols xàrter.

6. ALTRES INDICADORS D'ACTIVITAT: EL PORT DE TARRAGONA I L'AEROPORT DE REUS

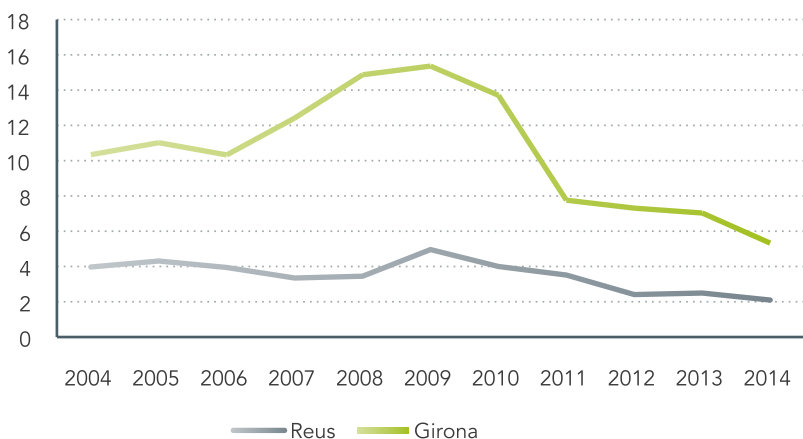
Moviment de viatgers i operacions a l'aeroport de Reus

	Passatgers	Operacions	Viatgers/Operació
2005	1.382.257	24.481	56,46
2006	1.380.267	24.896	55,44
2007	1.306.785	25.701	50,85
2008	1.278.074	26.676	47,91
2009	1.706.615	30.946	55,15
2010	1.419.851	26.520	53,54
2011	1.362.683	21.494	63,40
2012	937.341	16.112	58,18
2013	971.020	16.977	57,20
2014	850.648	15.986	53,21
	Passatgers	Operacions	Viatgers/Operació
2005	21,46	13,30	7,21
2006	-0,14	1,70	-1,81
2007	-5,32	3,23	-8,29
2008	-2,20	3,79	-5,77
2009	33,53	16,01	15,11
2010	-16,80	-14,30	-2,92
2011	-4,03	-18,95	18,42
2012	-31,21	-25,04	-8,24
2013	3,59	5,37	-1,69
2014	-12,40	-5,84	-6,97

Font: Elaboració pròpia a partir d'Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA)

Aquesta problemàtica de Reus es fa extensiva a l'aeroport de Girona, a causa de la concentració del baix cost a l'aeroport de Barcelona. Observant la gràfica que mostra el pes d'ambdós aeroports en el conjunt del moviment de passatgers en els aeroports catalans, s'observa com del llegendari 2009 amb un pes conjunt del 20% s'ha passat a menys d'un 8% el 2014.

Distribució de viatgers pels aeroports de Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir d'AENA

7. EL COMERÇ EXTERIOR

Exportacions i importacions de Tarragona (milers d'euros)

	Any 2013		Any 2014	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	567.808	991.830	604.238	897.829
Febrer	670.027	770.557	544.266	1.124.786
Març	582.052	849.970	634.854	1.073.608
Abril	594.490	876.283	640.608	952.890
Maig	672.630	993.908	540.141	951.771
Juny	560.460	796.686	506.300	914.718
Juliol	550.637	883.621	552.008	1.028.911
Agost	561.519	1.020.607	633.010	914.718
Setembre	542.689	1.169.855	641.300	1.006.912
Octubre	663.286	1.063.395	615.910	1.137.001
Novembre	615.715	1.031.764	622.816	827.530
Desembre	494.913	927.022	—	—
TOTAL	7.076.226	11.375.498	6.535.451	10.830.674

Variació interanual

	Any 2013		Any 2014	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	-11,38	9,43	6,42	-9,48
Febrer	14,94	-26	-18,77	45,97
Març	-13,71	-23,98	9,07	26,31
Abril	13,07	-19,05	7,76	8,74
Maig	11,38	-6,85	-19,7	-4,24
Juny	4,76	-6,12	-9,66	14,82
Juliol	-13,39	-1,14	0,25	16,44
Agost	-1,45	-1,29	12,73	-10,38
Setembre	-18,6	0,55	18,17	-13,93
Octubre	-11,21	-6,94	-7,14	6,92
Novembre	-0,88	28,27	1,15	-19,79
Desembre	-33,32	-0,81	-2,97	2,12
TOTAL	-6,22	-5,49	-4,29	9,33

L'activitat comercial amb l'exterior manté els nivells globals durant l'exercici, encara que assenyalava una petita variació que pren una rellevància notòria, com és una disminució del valor exportat en termes interanuals del 2,97% i un augment de l'importat del 2,12%. La significació d'aquests petits percentatges de variació és notòria, principalment pel que fa a les exportacions si considerem dos factors: el primer és la importància que han tingut les exportacions en l'economia de la zona en els darrers anys i, el segon, el fet que aquesta variació de les exportacions ha estat positiva tant al conjunt català (1,54%) com a l'espanyol (1,48%). Aquests moviments són contraris al de la zona, que ha experimentat una dinàmica diferent.

Què ha passat a l'àrea per assenyalava aquestes diferències? En primer lloc, el fort descens de vendes a Alemanya (-10,36%) i als Països Baixos (-30,01%) —compradors importants dels productes exportats per la zona— que no s'ha vist compensat per les pujades de França (1,33%) —principal comprador de l'àrea—, Itàlia (4,12%), Portugal (8,38%) ni el Regne Unit (17,67%). El descens important ha estat en les vendes de combustibles (-5,46%), productes químics orgànics (-18,33%) i plàstics i manufactures (-6,44%), que no s'han vist compensats pel fort increment de material elèctric exportat principalment per a l'automoció (20,63%).

Les importacions han augmentat menys que a les altres àrees. Cal destacar l'increment de combustibles amb un 4,11% —malgrat la disminució de preu els darrers mesos de l'any— i dels plàstics amb un 7,67%, mentre que els productes químics orgànics han disminuït un 13,92%. Les importacions han augmentat per la major part de grans subministradors de combustibles i productes plàstics. La variació més notòria ha estat el descens de compres a Rússia, amb un 35%, i el fort augment del subministrament des de l'Azerbaidjan.

Aquesta dinàmica comporta una pèrdua del pes relatiu de la zona en relació amb el comerç exterior català, el qual ha disminuït el seu pes tant pel valor de l'exportació com pel de la importació durant l'exercici de 2014, amb una pèrdua de 0,5 punts en el total de les exportacions catalanes.

Milers d'euros exportats des de les comarques de Tarragona

	Exportació	Importació
Tarragona		
Variació 2013-2014. Acumulat fins a novembre	-2,97	-2,12
Catalunya		
Variació 2013-2014. Acumulat fins a novembre	1,54	6,57
Espanya		
Variació 2013-2014. Acumulat fins a novembre	1,48	4,88
Tarragona/Catalunya		
Any 2013	12,12	17,07
2014 fins a novembre	11,6	16,44

Font: Elaboració pròpia a partir DGA